

1^e Termijn Begrotingsraad 29-10-2020

Voorzitter, collega-raadsleden, college en iedereen die meedenkt en meekijkt thuis

In GemeenteThuis van afgelopen week heeft de CDA-fractie 'Waardevol Brummen, we doen allemaal mee...' als titel boven onze inbreng gezet.

Dat is wat we willen, dat iedereen meedoet, mee kan doen. Hoe jong of oud je ook bent, waar je ook woont, wie je ook bent.

Meedoen, ook in Coronatijd. En het is aan ons als gemeenteraad om daar de kaders voor neer te zetten, inhoudelijk en financieel. Dat is onze opdracht. Meedoen, het liefst zelfstandig en als het niet anders kan met hulp. Nu en in de toekomst. En als dat betekent dat er zorg moet worden georganiseerd, dan doen we dat. Bij de Perspectiefnota heeft het CDA al aangegeven dat de verantwoordelijkheid daarvoor aan beide kanten van de keukentafel ligt. Maar we doen dat met een sociaal hart. Twee professionals, die er samen uitkomen. Eén die weet welke zorg er allemaal beschikbaar is, goed kan luisteren en beschikt over de juiste informatie en helpt bij het regelen van de hulp. En één, daar waar het allemaal om draait, die verstand heeft van wat je nodig hebt als je ziek bent, ouder wordt, schulden hebt, verslaafd bent, eenzaam bent en door de maatregelen vanwege Covid-19, je baan of bedrijf bent verloren, niet naar buiten durft, een familielid, vriend of partner moet bijstaan of hebt moeten missen....

Met andere woorden: als CDA zijn we solidair en willen we een werkend sociaal hart in het Sociaal Domein.

De gemeente Brummen heeft hard gewerkt om vanuit inhoud de 3 decentralisaties in 2015 van de jeugdzorg, werk en zorg te realiseren. Dat heeft geleid tot een hele goede start. Nu na 5 jaar werd het echt tijd om na te gaan of we op de goede weg zijn. Al eerder heeft het CDA daar vragen over gesteld. Om dat te onderzoeken heeft het college in de afgelopen zomer organisatieadviesbureau Berenschot opdracht hiervoor gegeven. Dit bureau heeft in korte tijd heldere resultaten gepresenteerd. Er zijn adviezen gegeven over hoe het anders en beter kan, op inhoud en financieel. Het rapport Naar een evenwichtig Sociaal Domein is duidelijk. Als CDA-fractie concluderen we dat het college aan de slag moet met de adviezen en de nieuwe 'bouwstenen'. Daarom vragen wij hierbij aan het college om hier met een helder plan van aanpak en gedegen implementatieplan mee aan de slag te gaan.

Voorzitter,

Nu tot de kern van deze bijeenkomst. We zitten achter onze schermen om een besluit te nemen over de begroting 2021-2024. Niet voor niets hebben we als CDA het Sociaal Domein in deze 1^e termijn als eerste aangestipt. De financiële problemen zijn daar het grootst en onderdeel van het niet sluitend krijgen van de begroting. Maar het gaat wel om kwetsbare mensen. Wij willen een goed sociaal fundament.

Veel gemeenten hebben financiële tekorten bij het SD. Een enkele gemeente lukt het om wel met de beschikbare middelen uit te komen. Brummen niet. Berenschot heeft laten zien dat met een andere aanpak, herordening, het opnieuw benoemen van het aanbod van zorg en kostenbewustzijn het voor Brummen wel mogelijk moet zijn om het structurele tekort de baas te worden en wel in control te komen. Daar willen we graag mee starten. Maar niet alles kan tegelijk.

Wij hebben daarom begrip voor het besluit van het college om de kosten/baten van het SD in de begroting 2021-2024 realistisch te begroten aan de hand van de bestaande inrichting. En nu geen bezuinigingen door te voeren, die niet onderbouwd worden en nog niet gebaseerd zijn op de uitkomsten en adviezen van het Berenschot. Voor dit besluit is lef voor nodig. En er is tijd nodig voor het ontwikkelen van een nieuw plan. Die tijd geven wij dit college. Wij zien uit naar het plan voor de aanpassingen van het Sociaal Domein en de doorrekeningen in het najaar.

Berenschot geeft ook aan dat we te ruimhartig zijn in het aanbod van de goedbedoelde diensten, dat we meer doen dan strikt noodzakelijk is voor onze inwoners. Dat lijkt mooi, maar onze huishoudportemonnee trekt dat niet. Daarom is het belangrijk dat de beide professionals aan de keukentafel tot dit inzicht komen en samen naar nieuwe oplossingen gaan zoeken.

Ik heb het al even aangestipt. De meerjarenbegroting 2021-2024 is niet structureel sluitend. Wel moeten we er vandaag over besluiten. In de aanbiedingsparagraaf in de begroting herinnert het college ons aan de analyse van de preciaire financiële situatie en een blik op de toekomst, weergegeven in de Perspectiefnota. Doorgaan op dezelfde weg was geen optie. Er moest iets gebeuren. Niet alleen in het Sociaal Domein, maar op meer plaatsen speelt dat de **basis niet op orde** is. Dit moet worden opgelost. Een eerste aanzet tot verbetering van de financiële positie is verwerkt in de voorliggende begroting, zoals de nieuwe verhoging van de OZB en een fors aantal andere posten. Maar tot een sluitende meerjarenbegroting heeft dit echter niet geleid. Dit heeft tot het logische gevolg dat Brummen onder preventief toezicht zal komen te staan bij de Provincie. Maar door de samenwerking hierin op te zoeken vinden wij dat dit de juiste weg is om Brummen weer op orde te krijgen. Dit is een waardevol proces.

Een essentieel onderwerp van de begroting hiervoor is: Brummen Robuust, zeker gezien de toekomst van de gemeente Brummen. In Brummen Robuust heeft het college de 3 pijlers gevat, die de toekomst van de gemeente Brummen zullen bepalen. Maar natuurlijk hebben vragen, zoals: Gaat het ons lukken om een financieel gezonde gemeente te worden op basis van het financieel herstelplan? En zijn we straks echt in staat om de ontwikkelingen van Eerbeek Loenen 2030 nu en in de toekomst adequaat 'tegemeet te kunnen treden', zoals het college schrijft? Hoe staat het met de bestuurskracht van de gemeente Brummen om als zelfstandige gemeente bovenstaande grote opgaven aan te kunnen?

We zijn nog niet zover dat we op deze vragen antwoord kunnen geven. De Provincie Gelderland heeft Brummen een helpende hand geboden. En wil samen met de gemeente het onderzoek naar bestuurskracht doen. Dit signaal neemt het CDA heel serieus. De uitkomsten hiervan zullen bepalend zijn voor de toekomst van de gemeente Brummen. Maar wij trekken geen conclusies voordat dit onderzocht is.

Onderzoeken laten je in de spiegel kijken. Dat is goed. Wij zien dat het college niet met oogkleppen op krampachtig gaat zoeken naar bv bezuinigingen om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Nee, met open ogen en een realistische blik richting toekomst erkennen dat er wat moet gebeuren om weer een stabiele gemeente te kunnen worden. Omdat dit de motivatie is van het college staan wij vol vertrouwen achter het gekozen beleid.

Wat houdt een bestuurskrachtonderzoek voor Brummen precies in? Daar ontbreekt nog informatie over. Als CDA willen wij hierover wel een richting meegeven aan het

college. Omdat we weten dat we niet bij machte zijn geweest om in de afgelopen jaren de financiële cijfers in het groen te houden en niet in control zijn in het Sociaal Domein, willen we graag weten of de bedrijfsvoering, intern maar ook naar buiten gericht, effectief, efficiënt en kwalitatief goed te noemen is. Maar vooral ook of de bedrijfsvoering toekomstbestendig is. Wij zijn benieuwd naar de visie van het college over dit laatste.

Want we willen als CDA een goed rentmeester zijn en de gemeente Brummen over kunnen dragen aan een volgende generatie. Dat is wat de CDA-fractie nastreeft.

De CDA-fractie dient samen met D66 een motie in waarin we het college verzoeken om bij de bestuurskrachtmeting ook een onderzoek naar de effectiviteit, efficiency, kwaliteit en toekomstbestendigheid van de bedrijfsvoering mee te nemen. We vragen niet naar een gedetailleerde bedrijfsvoeringscan, maar in het kort willen we dit weten: *doet de gemeente de dingen goed, maar ook doet de gemeente de goede dingen?*

Als laatste willen we het college meegeven dat we als CDA-fractie belangrijk vinden dat we dicht bij de inwoners blijven. Om dichtbij beslissingen te kunnen nemen, zodat we de betrokkenheid van inwoners behouden. Wij denken dat dit het beste lukt als we een zelfstandige gemeente blijven, die open staat voor samenwerking.

Voorzitter, u begrijpt vast uit het voorgaande dat de CDA-fractie achter de nu gepresenteerde begroting staat en dus voor het raadsvoorstel zal stemmen.

Namens de CDA-fractie

Dity Zuidwijk-van Lenthe
fractievoorzitter